

Granskning av socialnämnden Centrum

– verksamhetsåret 2024

2025-04-08

Missiv till socialnämnden Centrum

Revisorerna har avslutat granskningen av nämnden avseende verksamhetsår 2024.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnden ansvarar också för att det finns tillräcklig intern kontroll. Revisorernas uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskning som har genomförts i nämnden under året presenteras i denna revisionsredogörelse. Av redogörelsen framgår de sakkunnigas iakttagelser och bedömningar.

Vi, förtroendevalda revisorer, hänvisar till de sakkunnigas redogörelse som grund för vårt uttalande till kommunfullmäktige. Vi ställer oss bakom de sakkunnigas bedömningar som framgår av denna redogörelse.

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi har noterat att flera ledamöter under året valt att inte delta i nämndens beslut. Kommunallagen ger en ledamot rätten att avstå från att delta i en omröstning eller i ett beslut. Att avstå från att delta i beslut frångår dock inte ledamoten ansvaret för nämndens uppdrag. Det kan därför ifrågasättas om en ledamot som konsekvent avstår från att delta i beslutet lever upp till det ansvar som följer med nämnduppdraget. Utgångspunkten måste vara att utnyttja denna möjlighet mycket sparsamt. Vi vill betona att det från en demokratisk synpunkt är viktigt att ledamöterna deltar i beslutsfattandet.

Följande rekommendationer lämnas:

Nämnden rekommenderas att stärka följsamheten mot Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

Nämnderna rekommenderas att stärka sin samverkan för att säkerställa att det finns tillräcklig kunskap i verksamheterna om stadens gemensamma stödinsatser och för att våldsutsatta får stöd utifrån behov, oavsett vilken målgrupp de tillhör.¹

Nämnderna rekommenderas att var och en för sig – men också i samverkan – stärka sitt arbete med att förebygga fortsatt våld i nära relationer.²

¹ Rekommendationen riktas till flera nämnder i ett projekt.

² Rekommendationen riktas till flera nämnder i ett projekt.

Nämnden rekommenderas att identifiera vilka kunskapsbehov rörande våldsbejakande extremism och radikalisering som finns inom den egna organisationen samt upprätta en utbildningsplan för att tillgodose behovet. (Rekommendationen lämnades 2023, ingen uppföljning har genomförts under 2024.)

Nämnden rekommenderas att genomföra den verksamhetsspecifika planering som framgår enligt Göteborgs Stads riktlinje mot våldsbejakande extremism och radikalisering och implementera de åtgärder som följer av denna planering. (Rekommendationen lämnades 2023, ingen uppföljning har genomförts under 2024.)

Nämnden rekommenderas att säkerställa att lägesbilderna innehåller den information om våldsbejakande miljöer som Göteborgs Stads riktlinje mot våldsbejakande extremism föreskriver. (Rekommendationen lämnades 2023, ingen uppföljning har genomförts under 2024.)

Nämnden rekommenderas att tydliggöra och kommunicera syfte och uppdrag för resursteamet mot våldsbejakande extremism och radikalisering. (Rekommendationen lämnades 2023, ingen uppföljning har genomförts under 2024.)

Nämnden rekommenderas att göra kommunstyrelsen uppmärksam på de skrivningar i nämndens reglemente som inte harmonierar med nytt beslut om den samlade avhopparverksamhetens organisering. (Rekommendationen lämnades 2023, ingen uppföljning har genomförts under 2024.)

Vi vill betona vikten av att nämnden vidtar lämpliga åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnas i revisionsredogörelsen.

Med anledning av rekommendationerna vill vi också ha ett yttrande från nämnden. Av yttrandet ska det framgå vilka åtgärder som nämnden har gjort eller planerar att göra för att hantera de lämnade rekommendationerna.

Yttrandet ska skickas till stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se senast den 19 juni 2025.

Göteborg den 8 april 2025

För revisorsgruppen,
enligt uppdrag

Jonas Ransgård
ordförande

Torbjörn Rigemar
vice ordförande

Stadsrevisionens uppdrag

Stadsrevisionens uppdrag är att granska kommunens verksamhet. Granskningen sker på uppdrag av kommunfullmäktige som utser förtroendevalda revisorer som ansvarar för granskningen av nämnderna och kommunstyrelsen. Bland de förtroendevalda utser kommunfullmäktige även lekmanrevisorer. Lekmanrevisorerna ansvarar för granskningen av de bolag som kommunen äger.

De förtroendevalda revisorerna anlitar alltid sakkunniga biträden (yrkesrevisorer) som genomför granskningen. I revisionsredogörelserna presenterar yrkesrevisorerna den granskning de har gjort på nämnderna och kommunstyrelsen. Revisionsredogörelserna ligger till grund när de förtroendevalda revisorerna ansvarsprövar nämnderna och lämnar sitt uttalande till kommunfullmäktige.

Viss granskning rapporteras till kommunfullmäktige löpande under året i särskilda revisionsrapporter. Du hittar alla stadsrevisionens redogörelser och rapporter på www.goteborg.se/stadsrevisionen, men du kan också beställa dem från revisionskontoret via stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se.

Diarienummer: SRV-2024-00097

Innehåll

1	Samlad bedömning.....	6
1.1	Rekommendationer	6
2	Grundläggande granskning	8
2.1	Verksamhet.....	8
2.2	Ekonomi	8
2.3	Intern kontroll	9
2.4	Bedömning.....	9
3	Inköp och upphandling	10
3.1	Avgränsningar	10
3.2	Granskningsresultat	11
3.3	Bedömning.....	14
4	Arbetet mot våld i nära relationer.....	16
5	Granskning av personsäkerhet för förtroendevalda	17
6	Granskning av räkenskaper	18
6.1	Granskningsresultat	18
7	Uppföljning av tidigare granskning.....	19
7.1	Uppföljning av resor i tjänsten	19
7.2	Uppföljning av kompetensförsörjning.....	19

1 Samlad bedömning

Varje år granskar kommunens revisorer nämndens verksamhet i den omfattning som följer av god revisionssed. Årets granskning består av

- grundläggande granskning
- inköp och upphandling
- arbetet mot våld i nära relationer
- personsäkerhet för förtroendevalda
- uppföljning.

Revisionskontoret har faktaavstämt all granskning med förvaltningen.

Den samlade bedömningen, utifrån årets granskning av nämnden, är att verksamheten i huvudsak har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är bedömningen att nämndens interna kontroll delvis har varit tillräcklig.

Genomförd granskning visar att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med reglemente, kommunfullmäktiges mål och riktlinjer. När det gäller det ekonomiska resultatet redovisar nämnden ett mindre överskott.

Årets granskning visar på ett antal förbättringsområden men också att nämnden har agerat för att förbättra verksamheten utifrån rekommendationer som lämnats tidigare år.

1.1 Rekommendationer

Utifrån årets granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Nämnden rekommenderas att stärka följsamheten mot Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.
- Nämnderna rekommenderas att stärka sin samverkan för att säkerställa att det finns tillräcklig kunskap i verksamheterna om stadens gemensamma stödinsatser och för att våldsutsatta får stöd utifrån behov, oavsett vilken målgrupp de tillhör.³
- Nämnderna rekommenderas att var och en för sig – men också i samverkan – stärka sitt arbete med att förebygga fortsatt våld i nära relationer.⁴

Följande rekommendationer kvarstår sedan tidigare år:

- Nämnden rekommenderas att identifiera vilka kunskapsbehov rörande våldsbejakande extremism och radikaliserings som finns inom den egna organisationen samt upprätta en utbildningsplan för att tillgodose behovet. (Rekommendationen lämnades 2023, ingen uppföljning har genomförts under 2024.)

³ Rekommendationen riktas till flera nämnder i ett projekt.

⁴ Rekommendationen riktas till flera nämnder i ett projekt.

- Nämnden rekommenderas att genomföra den verksamhetsspecifika planering som framgår enligt Göteborgs Stads riktlinje mot våldsbejakande extremism och radikaliserings och implementera de åtgärder som följer av denna planering. (Rekommendationen lämnades 2023, ingen uppföljning har genomförts under 2024.)
- Nämnden rekommenderas att säkerställa att lägesbilderna innehåller den information om våldsbejakande miljöer som Göteborgs Stads riktlinje mot våldsbejakande extremism föreskriver. (Rekommendationen lämnades 2023, ingen uppföljning har genomförts under 2024.)
- Nämnden rekommenderas att tydliggöra och kommunicera syfte och uppdrag för resursteamet mot våldsbejakande extremism och radikaliserings. (Rekommendationen lämnades 2023, ingen uppföljning har genomförts under 2024.)
- Nämnden rekommenderas att göra kommunstyrelsen uppmärksam på de skrivningar i nämndens reglemente som inte harmonierar med nytt beslut om den samlade avhopparverksamhetens organisering. (Rekommendationen lämnades 2023, ingen uppföljning har genomförts under 2024.)

2 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma nämndens ledning och styrning samt interna kontroll. Styrningen och kontrollen ska vara tillräcklig för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Den grundläggande granskningen består av tre övergripande revisionsfrågor:

- Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
- Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskningen är avvikelsebaserad och fokuserar i huvudsak på nämndens övergripande systematik, strukturer och arbetssätt.

2.1 Verksamhet

Nämnden ska genomföra sitt grunduppdrag enligt reglementet, gällande lag och författning samt enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om. Fullmäktige har i budgeten fastställt övergripande mål som gäller för samtliga nämnder och bolag. Flera nämnder och bolag har även tilldelats specifika uppdrag som ska genomföras. Vi har översiktligt granskat hur nämnden har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag. Vi har även granskat nämndens protokoll och beslutsunderlag.

Granskningen visar att nämnden har planerat och genomfört grunduppdraget i enlighet med reglementet. Vidare visar granskningen att nämnden har arbetat med de mål och uppdrag som fullmäktige har gett nämnden och följt upp dessa under året, i delårsrapporter och i årsrapporten.

Vi noterar att det under året förekommit fall då ledamöter valt att inte delta i nämndens beslut.

2.2 Ekonomi

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramar som beslutats av fullmäktige. Nämnden ska också se till att det finns en kontinuerlig ekonomisk uppföljning och rapportering. Vi har översiktligt granskat nämndens styrning av ekonomin samt dess ekonomiska uppföljning och rapportering.

Granskningen visar att nämnden har bedrivit verksamheten inom de ekonomiska ramarna för året. Granskningen visar vidare att nämnden har följt upp sin ekonomi kontinuerligt.

I nämndens beslutade budget för såväl 2024 som 2025 redovisas tilldelad ram för kommunbidraget samt dess fördelning mellan förvaltningens avdelningar. I nämndens budget redovisas inte samtliga kostnader och intäkter och den är

därmed inte bruttoredovisad, vilket är ett krav enligt stadens regler för planering, budget och uppföljning.

2.3 Intern kontroll

Nämnden ska se till att det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll och riskhantering inom väsentliga områden. Nämnden ska även följa upp och utvärdera detta arbete. Vi har översiktligt granskat nämndens interna styrning, uppföljning och kontroll.

Granskningen visar att nämnden har upprättat en samlad riskbild och en internkontrollplan. Riskhantering har skett inom väsentliga områden. Granskningen visar även att den interna kontrollen har följts upp och att nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll har utvärderats.

2.4 Bedömning

Revisionskontorets bedömning utifrån en översiktlig granskning är att nämnden delvis har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat.

Granskningen visar på förbättringsområden avseende följsamheten mot Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning då nämndens budget inte är bruttoredovisad.

Mot bakgrund av de iakttagelser som gjorts i den grundläggande granskningen lämnar vi följande rekommendation till nämnden:

Nämnden rekommenderas att stärka följsamheten mot Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

3 Inköp och upphandling

Inköp och upphandling som genomförs av stadens verksamheter regleras av lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) och fullmäktiges riktlinjer på området. Inköp och upphandling är en förtroendekänslig verksamhet och bristande följsamhet mot bestämmelser i lag och fullmäktiges riktlinjer kan leda till minskat förtroende för den kommunala verksamheten. Enligt LOU kan brister i följsamheten även leda till skadestånd, ogiltigförklaring av avtal och/eller upphandlingsskadeavgift.

Mot denna bakgrund har revisionskontoret genomfört en granskning av socialnämnden Centrums interna styrning och kontroll avseende inköp och upphandling.

Syftet med granskningen var att bedöma nämndens följsamhet mot lag och stadens riktlinjer vid inköp och upphandling samt om styrningen är ändamålsenlig och den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen har genomförts genom intervjuer med nyckelpersoner inom inköp- och upphandlingsorganisationen, dokumentstudier och stickprov.

Granskningen har genomförts med utgångspunkt i följande revisionskriterier:

- kommunallagen (2017:725)
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling
- Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling
- Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll
- Göteborgs Stads regel för attest
- Göteborgs Stads gemensamma inköpsprocess
- socialförvaltningen Centrums inköpshandbok
- socialförvaltningen Centrums riktlinje för effektiva och hållbara inköp.

3.1 Avgränsningar

Köpt vård och boende omfattas inte av granskningen. Nämndens styrning och organisation för köpt vård och boende skiljer sig till stor del från den för övriga inköp och kommer inte att beskrivas i denna granskning.

Granskningen är inriktad på följsamhet mot stadens och nämndens ramavtal samt regelverk för direktupphandlingar.

3.2 Granskningsresultat

3.2.1 Inköpsorganisationen

Enligt stadens riktlinje för inköp och upphandling ansvarar nämnder och styrelser för att det i varje förvaltning/bolag finns en ändamålsenlig organisation med utsedda beställare med tydligt mandat över vilka varor eller tjänster som får beställas.

I förvaltningens inköpshandbok fastslås att LOU och stadens riktlinje för inköp och upphandling alltid måste följas när en vara/tjänst ska köpas in. Av förvaltningens riktlinje för effektiva och hållbara inköp framgår att förvaltningens chefer också ska tillse att de vid inköp i första hand ska handla av interna leverantörer,⁵ via ramavtal och i sista hand genom direktupphandling.

Nämndens inköpsorganisation består både av ett centralt inköpsstöd på ekonomiavdelningen och av beställare ute i verksamheten. Inköpsstödet består bland annat av en inköpssamordnare med ett övergripande ansvar för processer och rutiner för inköp och upphandling. Inköpssamordnaren stöttar beställare och chefer i de olika stegen i inköpsprocessen, håller utbildningar för medarbetare samt upprätthåller en intern kontroll. Inköpssamordnaren genomför också alla direktupphandlingar som överstiger 50 000 kronor samt förnyade konkurrensutsättningar i ramavtal. I det fallet nämnden ska genomföra annonserade upphandlingar över 700 000 kronor tar förvaltningen hjälp av inköps- och upphandlingsförvaltningen.

I personalstyrkan på 877 tillsvidareanställda finns det 40 basbeställare, 10 avancerade beställare, en inköpssamordnare samt en inköpsadministratör som ger cheferna ett operativt stöd i inköpsprocessen. Inköpsadministratören är en avancerad beställare som stöttar inköpssamordnaren bland annat med förnyade konkurrensutsättningar och som en "back up". Några avancerade beställare finns vid ekonomiavdelningen och några finns ute i verksamheterna.

Basbeställare har behörighet att beställa varor via ramavtal samt beställa resor och boka konferenser via stadens upphandlade leverantörer. Avancerade beställare har, utöver samma behörigheter som basbeställare, även behörighet att beställa tjänster via ramavtal samt göra direktupphandlingar upp till 50 000 kronor.

Enligt förvaltningens riktlinje för effektiva och hållbara inköp ska organisationen upprätthållas med tydliga roller och mandat. Antalet anställda som är behöriga att göra inköp bör även begränsas. Av intervjuerna framgår att med nuvarande inköpsorganisation gäller detta särskilt sällananvändare.

⁵ Enligt Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling ska det först undersökas om staden har möjlighet att tillgodose behovet med egna resurser. Det finns verksamheter inom staden som har ett uppdrag att tillhandahålla eller samordna varor och tjänster till övriga verksamheter. Exempelvis rör det tjänster inom kommunikation, hr, juridik eller fordon och försäkringar. Socialnämnden Centrum köper också vaktmästeri- och lokalvårdstjänster av äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen.

3.2.2 Rätt att besluta och attestera

Av nämndens delegationsordning framgår att beslut om direktupphandling får fattas av enhetschef upp till 50 000 kronor och av avdelningschef upp till 200 000 kronor. Förvaltningsdirektör får fatta beslut om direktupphandling upp till direktupphandlingsgränsen samt vid synnerliga skäl. Beslutet ska anmälas till nämnden vid upphandling över 200 000 kronor. Av delegationsordningen framgår vidare att beslut om inhyrning av personal från bemanningsföretag får fattas av lägst avdelningschef och ska föregås av förhandling enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL) 38 §.

I delegationsordningen finns ingen övre beloppsgräns för enhetschefer för att göra avrop från ramavtal. I e-handelsverktyget har förvaltningen dock lagt in följande beloppsgränser vid attest av beställningar och fakturor:

- förvaltningsdirektör, 50 miljoner kronor
- avdelningschef, 5 miljoner kronor
- enhetschef 500 000 kronor.

Om en faktura överskrider beloppsgränsen på någon nivå så flyttas attest automatiskt till ovanstående nivå. Enligt uppgift från förvaltningen ansvarar chefen för att beställningen ryms inom ramen för den egna enhetens budget. Staden skiljer på delegation för direktupphandlingar och inköp genom ramavtal. Men systemet kan inte känna av om chefen attesterar en direktupphandling eller ett inköp genom ramavtal. Därav finns det inte någon koppling till delegationsordningen gällande direktupphandlingar. Enligt uppgift signeras själva avtalet av rätt chef enligt delegationsordningen.

En beställning i e-handelsverktyget måste attesteras av ansvarig chef innan den kan skickas till leverantören. Av intervjuerna och stickprovsgranskningen framgår att behörigheten att attestera beställningar i e-handelsverktyget inte är kopplad till beslutanderätten i delegationsordningen. Exempelvis kan enhetschefer attestera beställningar (direktupphandlingar) vars värde överstiger 50 000 kronor.

Enligt stadens regel för attest ska beslutsattest begränsas till den egna organisationens ansvar. Beslutsattesten bör begränsas till visst belopp och kan avse en viss begränsad tidsperiod. Detta ska framgå av en behörighetsförteckning, till exempel delegationsordning eller attestförteckning. Enligt regeln ansvarar förvaltningsdirektör för att utse kontrollattestanter. Uppgiften kan vidaredelegeras.

Förvaltningsdirektören har på uppdrag av nämnden beslutat om förteckningar över utsedda och namngivna beslutsattestanter knutna till ansvar. Det finns ingen beloppsgräns för beslutsattestanternas attesträtt.

3.2.3 Styrande dokument

Av stadens riktlinje för inköp och upphandling framgår att nämnder och styrelser ansvarar för att vid behov besluta om egna styrande dokument som komplement till lagstiftning och stadens riktlinje.

Förvaltningens inköpsorganisation är beslutad av förvaltningsledningen och inköpshandboken är beslutad av avdelningschef ekonomi. Inköpshandboken beskriver rollerna i inköpsorganisationen och sammanfattar samt länkar till stadens inköps- och direktupphandlingsprocess. Vidare ansvarar inköpssamordnaren för att förvaltningens rutiner och riktlinjer vad gäller inköp och upphandling följer lagstiftningen samt stadens rutiner.

Av förvaltningens riktlinje framgår att förvaltningen ska följa stadens inköpsprocess och förvaltningens delegationsordning. Enligt förvaltningens rutiner ska inköp främst göras genom avrop från ramavtal i e-handelsverktyget. Där ska även dokumentationen av direktupphandlingar understigande 50 000 kronor sparas. Direktupphandlingar över 50 000 kronor ska enligt förvaltningens rutiner dokumenteras av inköpssamordnaren i e-handelsverktyget. En särskild dokumentationsblankett ska fyllas i av inköpssamordnaren. Vid köp av tjänst behöver avtal skrivas. Avtal skickas till registrator tillsammans med tillhörande bilagor, dokumentation för direktupphandling och checklista för diarieföring.

3.2.4 Inköps- och beställarkompetens

Enligt stadens riktlinje för inköp och upphandling ansvarar nämnder och styrelser för att säkra och stärka inköps- och beställarkompetensen samt att utveckla och förbättra inköpsmognaden i sina respektive förvaltningar och bolag.

Det är obligatoriskt att gå beställarutbildning samt få en introduktion av inköpssamordnaren innan behörighet ges i e-handelsverktyget. Nämnden ska i slutet av 2024 även påbörja kontroller för att se vilka som genomfört beställarutbildning. Avancerade beställare behöver även genomföra stadens utbildning i direktupphandling. Chefer behöver utöver beställarutbildningen genomföra stadens grundläggande utbildning för chefer inom inköp och upphandling och få en introduktion till regelverket för inköp och upphandling.

Inköpssamordnaren informerar beställarna om nyheter inom inköp och upphandling regelbundet via mejl och har även informationsmöten med beställarna. Inköpssamordnaren leder förvaltningens inköpsnätverk för avancerade beställare som träffas var sjätte vecka.

3.2.5 Intern kontroll

Av nämndens internkontrollplan framgår att direktupphandling av köpt vård kommer är en risk som särskilt ska hanteras under 2025.

Inköpssamordnaren har också en rutin för stickprovskontroller av inköp och upphandling. Enligt rutinbeskrivningen ska kontrollerna genomföras minst fyra gånger per år.

Enligt stadens riktlinje för inköp och upphandling ansvarar nämnder och styrelser för att kontrollera att direktupphandlingsgränsen inte överskrids. Inköpssamordnaren menar att förvaltningen gör uppskattningar av direktupphandlingsgränsen men att det inte finns ett bra systemstöd. Förvaltningen har också kontaktat de andra socialförvaltningarna för att se hur de gör på detta område.

3.2.6 Stickprov direktupphandlingar

För att kontrollera om direktupphandlingar genomförs i enlighet med lag och stadens riktlinjer har dokumentation från tio direktupphandlingar från tio olika leverantörer valts ut för granskning, tillsammans med en faktura för varje leverantör. I texten nedan beskrivs endast de avvikelser vi har noterat.

Enligt stadens riktlinje är stadens verksamheter skyldiga att använda de upphandlade ramavtalen. Direktupphandling kan bara göras om det inte finns ett ramavtal. Vid avsteg ska skälen till detta dokumenteras och rapporteras till förvaltningen för inköp och upphandling. I denna granskning har inte några sådana avsteg noterats.

Av 19 a kap. 11 § LOU framgår att direktupphandlingar som uppgår till minst 100 000 kronor ska dokumenteras. I stadens riktlinje ställs ett mer långtgående krav som innebär att nämnden ska dokumentera direktupphandlingar som överstiger 50 000 kronor samt upprätta ett skriftligt avtal/överenskommelse. Dokumentationen ska enligt riktlinjen bland annat inkludera information om och hur konkurrensen togs tillvara och att en kontroll av att direktupphandlingsgränsen inte överskridits har utförts.

Fem av de granskade direktupphandlingarna överstiger ett sammanlagt värde av 50 000 kronor. I två fall saknas avtal eller överenskommelse. För dessa två saknas dokumentation. I tre fall finns dokumentation men den innehåller vissa brister. Exempelvis framgår det inte om tre leverantörer har tillfrågats. Befintlig dokumentation visar att konkurrensen inte togs tillvara.

3.2.7 Stickprov ramavtal

Vi har kontrollerat att avrop från ramavtal genomförs och dokumenteras på rätt sätt genom att granska avrop från åtta leverantörer. För varje leverantör har en faktura valts ut för granskning.

I granskningen noteras ett antal avvikelser. Av en faktura, som avser handledning, framgår det inte om beställningen har skett genom direktkontakt med leverantör eller inte. Det saknas dokumentation av uppdraget.

I flera avtal noteras att kostnader för restidsersättning som skulle ha ingått i det avtalade priset får tas med under förutsättning att beställaren godkänner sådan ersättning i förväg.

I två avtal eller överenskommelser saknades signaturer, men dessa har sedermera kompletterats med signerade avtal från diariet.

3.3 Bedömning

Revisionskontorets bedömning är att nämndens följsamhet mot stadens riktlinjer för inköp och upphandling är ändamålsenlig och att den interna styrningen och kontrollen i huvudsak är tillräcklig. Vi bedömer att inköpsorganisation är utformad på ett ändamålsenligt sätt med tydliga ansvar och roller.

Revisionskontoret ser också positivt på att förvaltningen har tagit fram lokala anvisningar och riktlinjer för inköp och upphandling samt att styrdokumenterna finns tillgängliga digitalt.

Stickprovsgranskningen av förvaltningens direktupphandlingar och ramavtal visar att majoriteten av inköpen har genomförts i enlighet med de krav som ställs i stadens och förvaltningens riktlinjer.

4 Arbetet mot våld i nära relationer

Revisionskontoret har granskat stadens arbete mot våld i nära relationer. Socialnämnden Centrum, socialnämnden Hisingen, nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden har ingått i granskningen. Granskningen har avrapporterats till nämnden och till fullmäktige i en särskild revisionsrapport.⁶

Syftet med granskningen var att bedöma om nämndernas arbete med att upptäcka, stödja och förebygga fortsatt våld i nära relationer genomförs i enlighet med gällande lag, föreskrifter och stadens styrande dokument.

Den sammanvägda bedömningen är att nämnderna i huvudsak bedriver arbetet mot våld i nära relationer i enlighet med styrningen på området men att det är nödvändigt med ett fortsatt utvecklingsarbete. Det finns bland annat behov av att stärka arbetet för att kunna ge våldsutsatta som är äldre eller har en funktionsnedsättning stöd utifrån behov. Socialnämnderna som ingår i granskningen behöver också säkerställa att stadens gemensamma insatser är kända så att de som är i behov av dessa insatser kan nås av dem, oavsett var han eller hon bor och oavsett ålder eller andra behov av anpassningar. När det gäller arbetet med att förebygga fortsatt våld saknas rutiner för när och hur personalen ska ställa frågor om våld för att kunna upptäcka våldsutövare som behöver insatser för att ändra sitt beteende.

Avseende socialnämnden Centrum visar granskningen att nämnden behöver utveckla arbetet med att nå fler och erbjuda insatser till olika grupper av våldsutövare. Som en del i detta behöver nämnderna också stärka möjligheterna att följa upp de ärenden som har utretts av socialtjänsten för att kunna se vilket stöd som våldsutövarna har fått, vilka behov som finns samt hur väl insatserna som finns motsvarar dessa behov. Socialnämnden Centrum behöver också säkerställa att de som ska utreda ärenden om stöd till våldsutövare har den kompetens som krävs.

Socialnämnden Centrum omfattas av två rekommendationer som lämnas till alla nämnder i granskningen:

Nämnderna rekommenderas att stärka sin samverkan för att säkerställa att det finns tillräcklig kunskap i verksamheterna om stadens gemensamma stödinsatser och för att våldsutsatta får stöd utifrån behov, oavsett vilken målgrupp de tillhör.

Nämnderna rekommenderas att var och en för sig – men också i samverkan – stärka sitt arbete med att förebygga fortsatt våld i nära relationer.

För ytterligare detaljer om granskningen se revisionsrapporten *Arbetet mot våld i nära relationer*, som beslutades av revisorsgruppen den 17 december 2024.

⁶ Arbetet mot våld i nära relationer, diarienummer SRV-2024-00039, beslutad av revisorsgruppen den 17 december 2024.

5 Personsäkerhet för förtroendevalda

Under året har revisionskontoret granskat Göteborgs Stads arbete med personsäkerhet för förtroendevalda. Socialnämnden Centrum ingick i granskningen. Granskningen har avrapporterats till nämnden och till fullmäktige i en särskild revisionsrapport.⁷

Syftet med granskningen var att bedöma om Göteborgs Stad arbetar ändamålsenligt med personsäkerhet för förtroendevalda. Utöver socialnämnden Centrum ingick kommunstyrelsen och 13 andra nämnder och bolag i granskningen.

Den samlade bedömningen är att stadens arbete med förtroendevaldas personsäkerhet behöver förbättras. Granskningen visar att det finns behov av en tydligare styrning och ett mer systematiskt säkerhetsarbete. Vi bedömer även att avsaknaden av uppföljning kan leda till att brister i det förebyggande och omhändertagande arbetet inte identifieras och åtgärdas. I förlängningen kan förtroendevalda hindras i sina uppdrag och sakna tillräckligt stöd om de blir utsatta för hot, våld eller otillåten påverkan.

Avseende socialnämnden Centrum visar granskningen att nämnden har identifierat risker för att förtroendevalda blir utsatta för hot, våld och otillåten påverkan. Nämnden bedriver även ett förebyggande arbete. Nämnden har angett att den följer upp säkerhetsarbetet och dokumenterar eventuella incidenter som inträffar avseende förtroendevaldas personsäkerhet. Vi bedömer att nämnden trots detta bör analysera risken för att förtroendevalda utsätts för hot, våld och otillåten påverkan och bedöma om det egna arbetet behöver stärkas. Det är särskilt viktigt mot bakgrund av att det inte finns en tydlig gemensam styrning och ansvarsfördelning i staden.

Vidare visar granskningen att nämnden har dokumenterade rutiner för hur hot, våld och otillåten påverkan mot förtroendevalda ska hanteras. Revisionskontoret ser positivt på att de fyra socialnämnderna som ingår i granskningen har tagit fram riktlinjer och rutiner för säkerhetsarbetet. Vi bedömer att socialnämnderna bör stärka följsamheten till Göteborgs Stads riktlinje för styrande dokument då gemensamma styrdokument ska antas på ett likalydande sätt. Det ska framgå vem som har beslutat om styrdokumentet samt vid vilket tillfälle det har skett. Det finns i dagsläget risk för att det är otydligt för både medarbetare och förtroendevalda hur säkerhetsarbetet ska bedrivas.

För ytterligare detaljer om granskningen se revisionsrapporten *Granskning av personsäkerhet för förtroendevalda*, som beslutades av revisorsgruppen den 17 december 2024.

⁷ Granskning av personsäkerhet för förtroendevalda, SRV-2024-00048, beslutad av revisorsgruppen och lekmanarevisorerna den 17 december 2024.

6 Granskning av räkenskaper

En del av Stadsrevisionens granskning består av att granska och bedöma om Göteborgs Stads räkenskaper är rättvisande. Räkenskapsgranskningen genomförs av upphandlade revisionsföretag.

Den 1 januari 2023 trädde *Standard för kommunal räkenskapsrevision* i kraft.⁸ Standarden som innefattas i god revisionssed reglerar hur granskning av räkenskaper ska genomföras och omfattar alla kommuner och regioner.

Granskningen av delårs- och årsredovisning samt intern kontroll inom väsentliga processer tar sin utgångspunkt i stadens räkenskaper i stället för att, som tidigare, bygga nerifrån och upp utifrån nämndernas redovisning. Revisionsansatsen bygger på väsentlighetsbedömningar utifrån ett övergripande kommunperspektiv. Det innebär att vissa nämnder kan beröras mindre av den årliga räkenskapsgranskningen och andra kan beröras mer.

6.1 Granskningsresultat

Inga iakttagelser som berör nämnden har rapporterats i granskningen av Göteborgs stads räkenskaper.

⁸ *Standard för kommunal räkenskapsrevision* är framtagen och beslutad av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer (SKYREV) och Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR).

7 Uppföljning av tidigare granskning

I detta avsnitt redogör vi för uppföljningen av de rekommendationer som har lämnats till nämnden tidigare år.

7.1 Uppföljning av resor i tjänsten

På uppdrag av revisorerna granskade revisionskontoret 2023 resor i tjänsten. Granskningen resulterade i följande rekommendationer till nämnden:

Nämnden rekommenderas att upprätta en lokal anvisning för resor i tjänsten.

Nämnden rekommenderas att stärka den interna kontrollen avseende resor i tjänsten.

Vi har i år följt upp rekommendationen genom att ta del av de åtgärder som förvaltningen föreslår i sitt yttrande. Förvaltningsledningen beslutade den 26 mars 2024 om en lokal anvisning för resor i tjänsten, som anger vem som har rätt att fatta beslut om tjänsteresa, konferens och boende för resor inom och utanför Sverige. Denna utgår från stadens riktlinje för resor i tjänsten.

Ekonomiavdelningen har genomfört stickprovskontroller på fakturor varje kvartal och där resor i tjänsten ingår. Inga fel har upptäckts kopplade till tjänsteresor. För stärkt intern kontroll av resor i tjänsten gör hr-avdelningen stickprovskontroller varje kvartal på reseräkningar som registrerats i det personal- och löneadministrativa systemet Personec. Kontrollerna har hittills visat på några felaktigt registrerade poster. Rutinen har därför utökats till att inkludera återkoppling och stöd till berörda attesterande chefer.

7.1.1 Bedömning

Revisionskontoret bedömer att nämnden har omhändertagit rekommendationerna.

7.2 Uppföljning av kompetensförsörjning

På uppdrag av revisorerna granskade revisionskontoret 2023 kompetensförsörjning. Granskningen resulterade i följande rekommendationer till nämnden:

Nämnden rekommenderas att utveckla analysen av vilka kompetensförsörjningsbehov som finns på kort och lång sikt.

Nämnden rekommenderas att utveckla uppföljningen av effekten av de åtgärder som vidtas för att säkerställa verksamhetens kompetensförsörjning.

Vi har i år följt upp rekommendationerna genom att ta del av nämndens handlingar samt förvaltningens kompetensförsörjningsplan.

Uppföljningen visar att förvaltningsledningen beslutade om en kompetensförsörjningsplan under sommaren 2024. Planen tar sin utgångspunkt i en analys av behov och utmaningar kopplade till kompetensförsörjning, vilken i sin tur bygger på nyckeltal, dialoger och workshops med medarbetare samt resultatet av avgångssamtal och avgångsenkäter, medarbetarenkäter och arbetsmiljöronder. Av kompetensförsörjningsplanen framgår att hr-avdelningen ansvarar för en samlad uppföljning av planen. Planens implementering följs upp i en halvtidsuppföljning och planens resultat och effekt följs upp i en slutuppföljning för respektive kalenderår och rapporteras till förvaltningsledningen.

Förvaltningen uppger att den har påbörjat ett arbete med att utveckla fler metoder för att förstärka förmågan att analysera och beräkna frågor kopplade till kompetensförsörjning. Vidare avser den att under 2025 utveckla det personal-ekonomiska perspektivet i analysarbetet.

Fullmäktige fattade i februari 2024 beslut om en stadenövergripande plan för kompetensförsörjning 2024–2026. Av planen framgår att nämnder och styrelser ska följa utvecklingen inom den egna förvaltningen och bolaget, där den lokala analysen och uppföljningen är av stor vikt för att kunna säkerställa att arbetet med kompetensförsörjningen i den egna verksamheten fortskrider enligt plan.

7.2.1 Bedömning

Revisionskontoret bedömer att nämnden har omhändertagit rekommendationerna. Revisionskontoret utgår från att nämnden i enlighet med stadens kompetensförsörjningsplan kommer fortsätta att följa upp och analysera sitt kompetensförsörjningsarbete.